

Jaro je tady! Svátky naděje a radosti začínají

Modré pondělí, šedivé úterý a škaredou nebo také Sazometnou středu, tedy dny spojené s drhnutím podlah, mytím oken, vymetáním pavučin a prachu ze všech koutů a sazí z komínů, už máme za sebou. Je tu čtvrtek zbarvený dozelená – den vydání Novin pro Poděbrady – a po něm další jarní sváteční dny. Přestože budou letos stejně jako ty loňské pod vlivem koronaviru, je to období, ke kterému se vážou vpravdě kouzelné tradice a zvyky. Pojďme si je připomenout.

Text: Ladislav Langr
Foto: Monika Langrová

Zelený čtvrtek (1. 4.)

Původně to byl Lkavý čtvrtek (Greindonnerstag), zkomolením Gründonnerstag, a tak vznikl Zelený čtvrtek. Kněží v tento den nosili zelený ornát a hlavně se jedla zelená strava – špenát, zelí a salát z kopřiv. Tento den umlkají zvony a prostor dostává vše, co dělá rámus – řehtačky a klapačky. Děti obcházejí ves a volaly „cruciferum dáblum“, což mělo znamenat, že se Jidáš už smaží v pekle.

Tip: Kdo dnes zacinká penězi, když naposledy zvoní zvony, budou se ho peníze držet celý rok; kdo dnes ráno sní jidáše potřeného medem, bude zdravý; nic si dnes nepůjčujte a s nikým se nehádejte, nebo z toho celý rok nevybřednete.

Velký pátek (2. 4.)

Tento den byl Ježíš Kristus odsouzen, ukřižován a pohřben. Proto je s tím spojená červená barva krve. Bible uvádí, že v okamžiku jeho smrti se roztrhla v jeruzalémském chrámu opona, která otevřela věřícím cestu k největšímu pokladu, a to k samotnému Bohu.

Proto také vznikla pověst, že se dnes otvírá cesta k pokladům skrytým v zemi. Lidé se chodili před východem slunce mýt k tekoucí vodě, aby byli zdraví. Na Velký pátek nepohneš zemí, nezatopíš do východu slunce, neupečeš, nvyperješ a nevybělíš, nezameteš, nevyneseš z domu, neprodáš, nepůjčíš, nedaruješ a nepřijmeš dar. To všechno přináší smůlu.

Tip: V oblíbené bývala studená pascha. Vyšleháte máslo, vejce, sůl, smetanu, přidáte tvaroh a přivedete k varu. Za stálého míchání zchladíte, přičemž přidáte kandované ovoce, rozinky, cukr a nasekané mandle. Hmotu vtláčíte do formy, kterou uložíte v chladu a druhý den vyklopíte. A ještě pranostika – pokud na Velký pátek přší, pak bude příští rok velmi suchý.

Bílá sobota (3. 4.)

Název je odvozen od bílého oblečení novokřtěnců, kteří

Jaro a mláďata patří k sobě. Jehňatům romanovského plemene z poděbradského Školního statku jsou tři týdny. Foto: Jan Kocmánek

bývali křtěni při večerní bohoslužbě (vigilii). Před křtem se ještě před kostelem světil oheň, od níž se zapalovala svíce, známá jako pašká. Rčení „vzít někoho na paškál“ znamenalo, že lidé před svíci, která požívala vážnosti, přísahali na pravdivost svých slov. Před východem slunce se děvčata

omývala rosou, aby jim nenasakávaly píhy a hospodář třáslí stromy, aby byla dobrá úroda. S koncem Bílé soboty také končil dlouhotrvající půst. V podvečer se opět rozezněly kostelní zvony.

Pokračování na str. 5

Editorial

Milé čtenářky, milí čtenáři!

Jaro budiž pochváleno! Po nevlídných dnech pětadvacátého března zmodrala obloha a slunce se předvádělo, stejně jako opeřenci, už od rána. Nádherný velký květ čemeřice se štrapatým středem pestíku v jedné ze zahrad u Skupice jakoby říkal: „Všechno je, jak má být.“ Tráva se zelená, poupata květin a pupeny stromů se derou na svět, sluneční paprsky nalévají optimismu: „Bude líp!“ Termín vydání Novin pro Poděbrady tentokrát vyšel nejen na Zelený čtvrtek, ale také na „apríl“. Nebojte, žádnou „novinářskou kachnu“ čili vymyšlené nebo neověřené zprávy v dnešním čísle nenajdete. Vše je, jak má být... Připravili jsme pro vás zajímavé čtení o Velikonocích u nás i ve světě, o pokladech květeny na Poděbradsku či starých živnostech a řemeslech. Schválně si tipněte, jaká profese byla v našem městě v 16. a 17. století nejvíce zastoupena. Přinášíme rozhovor s malou výtvarnicí Gábinkou, která má svou ilustraci v pohádkové knížce autorky Harryho Pottera, a s novou ředitelkou divadelní festivalu FEMAD Janou Langr. Informuje vás o novinkách ve městě, například o novém zdravotnickém zařízení, o zrušení přechodu na Jiřího náměstí a výstavbě kruhového objezdu na okraji Přední Lhoty, jenž nahradí současnou nebezpečnou křižovatku. Protože jsou sportoviště stále uzavřena, uspořádal oddíl aerobiku venkovní Corona Cup pro děti i jejich rodiče. Ani kultura nezahálí, organizátoři s optimismem chystají na červen Poděbradské dny poezie, ochotníci a „zuška“ natáčejí videa svých představení a koncertů, aby je diváci mohli zhlédnout prostřednictvím monitorů počítačů, ve městě probíhá hned několik výstav pod širým nebem, Dům dětí a mládeže Symfonie přichází s krásnou akcí „Poznáváme tváře stromů“. Tak si to všechno nenechte ujít. Přejeme Vám příjemné čtení!

Redakce Novin pro Poděbrady

Jaké tradice o Velikonocích dodržujete?

Jana Balcarová
lektorka

U nás se samozřejmě barví vajíčka, převážně v cibulových slupkách a s bylinkami, ty se nám líbí nejvíc. Jsem vždycky ráda, když přijde někdo s pomlázkou, protože je to prý pro krásu, nebo alespoň si to myslím. Dále dělám velikonoční výzdobu, hlavně jarní květy do vázy, a samozřejmě jídlo. Nesmí chybět beránek a velikonoční nádivka.

Martin Kočí
elektrikář a zkušební technik

Za normálního stavu na Velikonocích pondělí navštěvujeme s pomocí netypických dopravních prostředků ženy, dívky a dámy s cílem sladké odměny. Navštěvy se obvykle protáhnou až do poledních hodin, s rizikem studené sprchy počítáme a vždy radši posíláme nejméně oblíbeného kamaráda napřed.

Olga Vendlová
(maminka), redaktorka, mluvčí

Tradičně zdobím voskem kraslice pro koledníky, kterých letos vzhledem k omezením moc nečekáme. Protože mám doma dvě malé pomocnice a mlsné jazyčky, vyrábíme papírové dekorace a pečeme společně velikonoční perníčky, letos zkusíme také beránka a jidáše. Na velikonoční pondělí děti hledají dobroty po zahradě.

Náměstí bude chudší o přechod

Celkem pět přechodů pro chodce mohou aktuálně využít chodci na Jiřího náměstí – u radnice, u cukrárny U Reinvaldů, u pomníku Jiřího z Poděbrad, u zámku a u morového sloupu. Právě ten poslední zmíněný má být zrušen.

Text: Lukáš Hladký

Při porovnání výše uvedených přechodů tento jednoznačně vyčnívá, jelikož prakticky jako jediný překonává tři jízdní pruhy. To ostatně potvrzují slova zaměstnanců Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Podle nich přechod, který je asi 13 metrů dlouhý, svým provedením nevyhovuje požadavkům

bezpečného a plynulého provozu, postrádá ochranný středový ostrůvek, není samostatně nasvětlen a není ani náležitě přizpůsoben osobám se sníženou schopností orientace. Z obdobných důvodů o odstranění přechodu usilovalo i město, jednání ale více než rok blokovala jednání s Krajskou správou a údržbou silnic Středočeského kraje (KSÚS). Ta požadovala ponechání přechodu na místě, jeho zrušení dle jejího názoru zhorší dopravní situaci při průjezdu městem, hlavním důvodem má být zvýšení intenzity pěšího provozu na ostatních přechodech a s tím spojené dopravní komplikace. KSÚS ani v současné době zrušení nepodporuje, zamítavé stanovisko ale nezaslala.

Definitivní rozhodnutí

Proti návrhu zrušení přechodu mezi drogerií Teta a morovým sloupem mohly dotčené osoby podat námítky či připomínky, čehož ale nikdo nevyužil. K úpravám tak bude teoreticky možné přistoupit už v druhém dubnovém týdnu, kdy opatření nabude účinnosti. Až k tomu dojde, nebude již návratu – podle současných norem by již nebylo možné jeho opětovné schválení. Na chodce tak čeká krátká oklika, na druhou stranu se nejrychleji dostanou využitím přechodu u radnice, který je vzdálený asi 50 metrů, nebo musí přejít u cukrárny a poté si vybrat dle libosti a cíle cesty.

Pokračování na str. 3

Z MĚSTA

Poděbrady mají nové zdravotnické zařízení

Lékaře Miroslava Velikého jsme představili v prosincovém vydání minulého roku. Čtenáři vědí, že se jedná o odborníka s více jak pětadvacetiletou praxí, získanou především v Anglii a Francii, a se specializací v plastické a estetické chirurgii, chirurgii ruky a mikrochirurgii. Symbolicky 8. března na Mezinárodní den žen MUDr. Miroslav Veliký otevřel v poděbradské Jungmannově ulici novou Klinikou plastické chirurgie a estetické dermatologie.

Text: Monika Langrová
Foto: archiv MUDr. Miroslava Velikého

Dopadlo vše s poděbradskou klinikou tak, jak jste si původně představoval?

Víceméně ano, po několika odkladech způsobených celkovou situací se jako nejzazší termín stanovil 8. březen, který se nám povedl dodržet. K tomuto datu byla již klinika vybavena kokamžitěmu provozování chirurgické praxe.

Který první zákrok jste v nových prostorách provedl?

Prvním pacientem byl pán s vícečetnými lipomy, tedy nezhojnými nádory z tukové tkáně, které jsme v místní anestezii odstranili.

Prozradíte nám, o co je ve vašem oboru ze strany klientů-pacientů největší zájem?

Pokud pomínu neinvazivní nebo miniinvazivní zákroky korekční dermatologie, tak největší zájem je tradičně o operace očních víček, operace prsou, úpravy břišní stěny, liposukce, vyšetření a odstranění znamének a jiných kožních útvarů, včetně kožní rakoviny, výplně vlastním tukem v obličejí ale i jinde na těle a tak dále.

Jaké možnosti klinika v Jungmannově ulici skýtá?

Nově můžeme velkou část výše uvedených operací provádět na našem operačním sále přímo v Poděbradech, nakolik jsme skvěle vybaveni nástrojově a přístrojově včetně monitorace životních funkcí.

Férové je říct, že veškeré vámi prováděné zákroky si pacient musí uhradit sám. Kde se například pohybuje cena za operaci karpálního tunelu?

Ano, máte pravdu, jsme nesmluvní zdravotnické zařízení, tedy náklady na provedenou péči neúčtujeme zdravotní

pojišťovně, ale pacienti, a je na jeho rozhodnutí, zda vyhledá státní zdravotnické zařízení, nebo to naše. U karpálního tunelu se cena pohybuje od 9 500 korun.

Klienty-pacienty přijímáte po předchozím objednání, jak dlouhé jsou čekací doby? Řešíte také úrazy, které potřebují včasný zákrok?

Nejlípším způsobem objednání je zavolat nám – po telefonu totiž zjistíme detaily problému a lépe odhadneme čas potřebný ke konzultaci nebo k ošetření – a rovnou se domluvit na termínu a hodině. Tento způsob je mnohem efektivnější, než si vyměnit deset e-mailů během půldne. Pacient se navíc bezpro-

středně dozví, zda se náhodou někdo jiný neomluvil a může tak získat jeho místo téměř okamžitě. Čekací lhůty ke konzultacím mohou být řádově týdny, ale někdy jsou to jen dny nebo dokonce hodiny.

Co se týče úrazů, pořád převládá povšechný názor, že se každý úraz musí vyřešit okamžitě, což je zcela mimo realitu. Okamžitě se musí řešit takové úrazy, u nichž dochází k poruchám prokrvení, tedy například amputace, kompartment syndrom (útlak nervové cévního svazku, např. v důsledku těžkého pohmoždění), vykloubení. Ostatní úrazy jako řezné rány (platí to i pro šlachy), tržné rány lze ošetřit se stejným výsledkem i za několik hodin nebo dokonce následující den či

dva. Ze své zkušenosti z Anglie ale i Francie mohu potvrdit, že pacient s takovým úrazem dostane termín k ošetření až v následujících dnech, pouze mimořádně je ošetřen ve stejný den, přitom jsem nezpozoroval jakýkoli výrazný nárůst infekčních komplikací. Základem je ránu pořádně vypláchnout, pokud to lze, tak několik minut pod tekoucí vodou. Následně příkrýt nejlépe sterilním čtvercem, který se dneska dá běžně koupit v lékárně a zavázat obvazem. Tento postup zatočí se znečištěním daleko lépe než následná léčba antibiotiky.

Ještě se vrátím k objednávání pacientů. Naši pacienti jsou vždy objednávání na konkrétní čas a čekají jen výjimečně. Snažíme

se o to, aby měli soukromí a s ostatními pacienty se nepotkávali. Již první týden nás kontaktovali také lidé s úrazy. V důsledku neúměrně dlouhých čekacích lhůt ve státních zařízeních se na nás čím dál tím více obrací i klienti s požadavkem ošetření, které by sice mohli čerpat ze zdravotního pojištění, ale nejsou ochotni tak dlouho čekat. Více informací o novém zdravotnickém zařízení v Poděbradech lze získat na webových stránkách www.pchp.cz

POLICIE

Za série vloupání do garáží padlo obvinění

Text: por. Bc. Petra Potočná, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje

Od začátku letošního roku evidovali policisté napříč okresem Nymburk zvýšenou trestnou činnost spočívající ve vloupání do garáží a následném odcizení věcí. Jen poděbradští policisté prováděli šetření u více než sedmi takových skutků, které byly na služebnu oznámeny. Způsob vloupání byl vždy téměř totožný. Obvinění muži nejprve poškodili visací zámek jisticí vrata garáže, poté vnikli dovnitř a odcizili v podstatě vše, co jim přišlo pod ruku. Kriminálisté ve

spolupráci s policisty z obvodních oddělení prováděli důkladné šetření všech trestných činů, měli natipované možné podezřelé osoby a při provádění běžné silniční kontroly zastavili vozidlo se dvěma muži, u nichž bylo při prohlídce vozidla zjištěno, že převážejí odcizené věci. Na místě byli zadrženi a převezeni k provedení všech potřebných procesních úkonů. Následně jim bylo prokázáno celkem 17 skutků, kdy způsobená škoda přesáhla částku 600 tisíc korun. Potom bylo proti šestadvacetiletému a o jeden rok mladšímu muži zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestných činů krádeže a poškození cizí věci spáchané ve spolupachatelství. Oba muži se ke skutkům doznali a jsou stíháni na svobodu.

Inzerce

Barevné dobroty ,Bílé' velikonoční soboty

od 10:00 do 14:00
terasa restaurace Swiss

sobota
3.4.2021

M E N U

POLÉVKA	Jehněčí vývar s kachními játry
PŘEDKRM	Jehněčí roláda se špenátem
HLAVNÍ CHOD	Velikonoční šunka na medu
SLANÝ DEZERT	Špenátový koláč
	Velikonoční bábovky z nádivky s uzeným masem
SLADKÝ DEZERT	Beránek makový s čoko polevou
	Velikonoční Jidáše

Vše připravíme s sebou.
Těšíme se na Vás ♥

www.lazne-podebrady.cz

Značková prodejna Ryor Poděbrady

Kromě kompletního sortimentu Ryor nabídneme českou dekorativní kosmetiku Regina a značku Dekore, která vyvíjí výživné, zpevňující a dekorativní přípravky na nehty.

Nová limitovaná edice s vůní Rybíz - oranž

Sprchový gel grep – černý rybíz, 123 Kč
Kréme na ruce grep – černý rybíz, 110 Kč
Tělové máslo grep – černý rybíz, 154 Kč
Deodorant grep – černý rybíz, 139 Kč
Osvěžující mlha grep – černý rybíz, 139 Kč

Značkové parfémy za akční ceny
- odborně vám poradíme s výběrem

♥ Kdy máme otevřeno?

Po, St 10:00–17:00
Út, Čt, Pá 10:00–16:00

♥ Kde nás najdete?

Značková prodejna
Ryor Poděbrady
Komenského 40
(kousek od kolonády)

Sledujte nás
na Ryor Poděbrady

Sleva 15 %
na produkty Ryor

Možné uplatnit v prodejně Ryor Poděbrady.

Platí od 1. 4. do 1. 5. 2021

Platí pouze pro maloobchodní zákazníky.

Pokračování ze strany 1

Aby vstoupení do vozovky v místě zrušeného přechodu lákalo co nejméně lidí, požaduje zde KSÚS umístění účinné zábrany, která tomu minimálně v prvních měsících po zavedení novinky zamezí, ideálně několik sloupků s řetězy. Obruba v místě snížená bude také navržena do takové výšky, aby korespondovala s okolím.

Jednodušší orientace na křižovatce

Křižovatkou na Jiřího náměstí projede v běžný pracovní den podle měření z roku 2017 až 15,5 tisíce vozidel a zejména ve

špičce tu nejsou výjimkou dlouhé fronty čekajících aut toužících pokračovat ve směru do Prahy či Hradce Králové. Odstranění přechodu by mělo plynulosti v tomto místě alespoň mírně napomoci. Změnou má být také nové vodorovné značení, které minimálně řidičům, kteří se v Poděbradech příliš nevyznají, napoví, kam s vozidlem směřovat. Ve směru od Nymburka je totiž budou do jízdnic pruhů navigovat směrové šipky, odbočující motorista tak bude méně náchylný k tomu, aby svým vozidlem zablokoval oba pruhy. Novinkou má být také vyznačení hranice křižovatky nebo obnovení podélné čáry oddělující oba směry jízdy.

Foto: archiv

vedle železnice, která patří Správě železnic.

Nové workoutové hřiště

Zastupitelé schválili přijetí dotace z krajského participativního rozpočtu ve výši 400 tisíc Kč, která bude využita na realizaci druhého workoutového hřiště na Ostende. To postaví firma Clean4you, jejíž nabídka se ukázala jako nejvýhodnější. Na ploše z umělého polyuretanového vodopropustného povrchu o rozměrech 6,2 x 9,2 m bude 6 cvičebních prvků vhodných pro různé pohybové aktivity.

123 nových stromů z dotace

Město požádalo o dotaci z Národního programu Životní prostředí na obnovu stromů v Poděbradech. V případě jejího schválení bude vysazeno 123 stromů, konkrétně 36 dřevců v centrálním lázeňském parku, 25 dubů kolem hřiště v Polabci, 23 ovocných stromů podél Průběžné ulice v Přední Lhotě, 21 ovocných stromů a lip podél ulice 1. máje, v ulici Na Příkopě a v Nádražní ulici ve Velkém Zboží, a 18 třešní u hřbitova a zásobní zahrady v Kluku.

Dotace podpoří životní prostředí

Zastupitelé podpořili přijetí dotace ve výši zhruba 5,7 milionu Kč na stavbu Re-use haly v areálu TSMP, kam budou moci lidé odnášet různé věci z domácností od knih až po nábytek, které již nadále nevyužijí a které by jinak pravděpodobně vyhodili. Další zájemci si poté budou moci tyto věci odnést. Další necelý milion zamíří do koupě 30 000 kusů opakovaně použitelných kelímků, které budou využívány na městských akcích, a pořízení 2 myček, které budou sloužit pro jejich mytí.

Ocenění lidé v roce 2021

Čestné občanství ani letos neobdržel jediný nominovaný ředitel Luxoru Jaromír Novák, naopak čestné medaile získalo 6 osobností – in memoriam kytarista a učitel na ZUŠ Zdeněk

Baštinec, pedagog SOU společného stravování Jindřich Klouda, aktivní člen DDM Symfonie Jaroslav Richter, trenérka aerobiku Monika Sobotková, sportovní trenérka a učitelka Eva Hamplová a organizátor chodeckých závodů František Fojt.

Křišťálový štít získaly Adéla Štětínová a Kateřina Košťálová za dobrovolnickou pomoc, kterou organizovaly především na jaře roku 2020. Záslužný list získalo 10 lidí, mimo jiné Leoš Petzold, Martina Radoňová, Vladimíra Zemánková nebo Tomáš Vrba, a Krasobruslařský klub. Další asi čtyři desítky jedinců získaly pamětní list, nejčastěji se jedná o hasiče, učitele, členy místních organizací či žáky.

Covidové testování v Poděbradech

V úterý 9. března se poprvé otevřelo testovací místo v městské sportovní hale. Během prvních tří dnů bylo převážně antigenními testy otestováno 252 lidí, pouze u 6 z nich byl výsledek pozitivní. Zatímco během prvního dne se táhly fronty přes celé parkoviště, v dalších dnech již byla situace podstatně klidnější. V hale se v březnu testovalo od úterý do čtvrtka, v dubnu dochází ke změně – na straně 4 v Informačním servisu najdete dny a časy, kdy bude testovací místo otevřeno. Kromě tohoto místa testuje (antigenní testy) od 23. března každý všední den od 16 do 18 hodin také centrum CRIMED, objednávky na tel. 725 777 978. Testování je zdarma.

Polopodzemní kontejnery jsou hotové

Na konci března bylo umožněno používání 2 nových stanovišť v Palachově a Čechově ulici, kde je možné třdit odpad. Na obou místech je 5 kontejnerů z větší části umístěno pod zemí, vhažovat do nich lze papír, plast, sklo a kovy. Hotový je i zděný přístřešek za DDM Symfonie, kam budou kontejnery také umístěny. Zakázku zpracovala firma AVE Kolín za asi 2,3 milionu Kč, práce trvaly 4 měsíce.

INVESTICE

Proč má vyrůst za Přední Lhotou okružní křižovatka?

V minulém vydání Novin pro Poděbrady jsme uvedli, jak vypadal proces příprav na realizaci kruhového objezdu na kraji Přední Lhoty, který má nahradit současnou stykovou čtyřramennou křižovatkou silnic II/611 a II/329, a o jeho plánované podobě. S výběrem zhotovitele si Krajská správa a údržba silnic dává na čas, můžeme si tak ještě připomenout, čeho již byla křižovatka svědkem a jak mají stavební práce probíhat.

Text: Lukáš Hladký
Foto: Metroprojekt Praha a.s.

Není žádným tajemstvím, že hlavním důvodem pro přestavbu křižovatky je bezpečnost. Občané, zástupci místního výboru Přední Lhota, starostové okolních obcí nebo bývalá senátorka Emilie Tříšková už v roce 2015 argumentovali především nevhodnými rozhledovými poměry, problematická je situace zejména pro řidiče jedoucí ve směru od dálnice D11 do Poděbrad, kteří provoz sledují za levým ramenem a mohou tak snadno ztratit kontrolu nad tím, co se děje ve směru jízdy. Nebezpečná je silnice také pro chodce, kteří se potřebují dostat od autobusové zastávky na opačnou stranu komunikace do Přední Lhoty, v místě totiž není přechod pro chodce. Podle dopravního inspektorátu Policie ČR v Nymburce je kruhový objezd jedinou možností, jak zajistit umístění přechodu v blízkosti zastávky.

Na nebezpečné křižovatce se umíralo

O tom, že na křižovatce se závažnější nehody stávají, svědčí policejní statistiky. K poslední nehodě na místě došlo loni

17. listopadu, kdy řidič nepřizpůsobil rychlost provozu a narazil do jiného auta. Tato srážka se obešla bez zranění, jiní ale takové štěstí neměli. Od roku 2006 bylo na místě zaznamenáno 25 nehod, 21 osob utrpělo lehká zranění, 1 osoba zranění těžká a 2 lidé následkům svých zranění podlehl. Až na jeden případ se jednalo o srážku vozidel – nejčastěji řidiči nedodržovali bezpečnou vzdálenost, nedali přednost v jízdě, neodhadli správně situaci při odbočování vlevo nebo se plně nevěnovali řízení. Tragické byly roky 2007 a 2011, téměř přesně před deseti lety nedal 26letý řidič přednost a jeho stejně starý spolujezdec zraněním po bočním nárazu podlehl. O čtyři roky dříve byl usmrčen motocyklista rovněž po bočním nárazu, příčinou nehody bylo předjíždění vlevo vozidla odbočujícího vlevo.

Šest etap výstavby „kruháku“

A jak tedy bude stavba v místě probíhat poté, co dojde k vyhodnocení zakázky? Vzhledem k průtahům už zahájení prací v dubnu není příliš pravděpodobné, pokud se ale proti výsledku zadávacího řízení nikdo neodvolá, v květnu by se mělo začít. Jisté je, že stavba má probíhat v šesti etapách, kromě té druhé bude doprava nepřetržitě řízena kyvadlově semaforem. V první etapě se vybuduje část

severozápadní vozovky potřebná při další výstavbě, od dálnice a z Průběžné ulice nebude možné odbočovat vlevo. Ve druhé až čtvrté etapě se bude pracovat na jižní části kruhového objezdu, silnice od dálnice a z Přední Lhoty budou zasypany a doprava bude vedena v zúžených pruzích vylučně v přímém směru. Významná změna nastane při páté etapě, kdy už budou auta moci jezdit po hotové jižní části okružní křižovatky, řidiči jedoucí z Pískové Lhoty budou moci dokonce odbočit směrem k dálnici. Po dokončení této etapy budou probíhat pouze dokončovací práce v severovýchodní části lokality, opět průjezdná bude ulice Průběžná, stále ještě ale nebude možné využívat kruhový objezd naplno – řidiči jedoucí ve směru od Poděbrad a z Přední Lhoty neodbočí na dálnici, motoristé ve směru od Pískové Lhoty a od dálnice nebudou moci zajet do Přední Lhoty. Celá stavba má být dokončena do čtyř měsíců od zahájení realizace. Výstavbou kruhového objezdu by ale aktivita v oblasti skončit nemusela – místo je podle studie z roku 2013 ideální pro vybudování cyklostezky vedoucí od této křižovatky podél pískovny k podchodu pod dálnici D11 a dále do Vrbové Lhoty, Ratenic, Cerhenic a Peček.

POZOR SOUTĚŽ!
Zúčastněte se soutěže s králem Jiřím o zajímavé ceny. Soutěž probíhá do 30. dubna 2021. Podrobnosti najdete na www.ipodebrady.cz.

Veřejné čtení jmen obětí holocaustu – Jom ha-šoa
16. ročník připomínkové akce se uskuteční 8. dubna 2021 od 14.00 do 17.00 stejně jako vloni virtuálně. Bližší informace na www.terezinstudies.cz.

KRÁTCE Z MĚSTA

Text a foto: Lukáš Hladký

Novinka potěšila cyklisty

Na konci března byla zprovozněna univerzální solární dobíjecí stanice od firmy JD Rozhlasy nedaleko právě budovaného občerstvení U Lupiče. Novinka za skoro 200 tisíc Kč nabízí kompresor pro dofouknutí kol, 4 zásuvky na 230 V, 8 USB zásuvek, 4 stojany na kola, 4 držáky telefonu nebo tabletu a 2 autozásuvky na 12 V. Stanice je vybavena i bezpečnostní kamerou, třemi uzamykatelnými boxy na dobíjení mobilních zařízení, WiFi a meteorostanicí. Vše mohou kolemjdoucí využít zdarma.

Začíná rekonstrukce hasičárny

Stavební úpravy hasičské zbrojnice v Polabci zajistí firma Daniel Šperk, která z 6 zájemců podala nejvýhodnější nabídku. Za asi 5,5 milionu Kč tak jednotka dobrovolných hasičů získá nové zázemí – ke stávajícímu objektu bude přistaveno sociální zařízení a díky stavebním úpravám uvnitř budovy získají dobrovolní hasiči zasedací místnost a druhou garáž. Další podstatnou změnou bude i nová střecha. Celá rekonstrukce má trvat zhruba půl roku.

Pod nadjezdem plánují parkoviště

V Alešově ulici za prodejnou Penny bude parkoviště. Pozemky pod nadjezdem byly od Českých drah odkoupeny v dubnu 2019 za téměř 2,5 milionu Kč, letos v březnu zastupitelé odsouhlasili i koupi přístupové komunikace za asi 2 miliony Kč. Aktuálně se tak předpokládá, že vjezd na parkoviště bude veden z kruhového objezdu, původně měl být naproti výjezdu z ulice Studentská. Na místě bude kolem 70 parkovacích míst, jednání probíhají také ohledně zajištění bezpečného propojení parkoviště a nádraží cestou

POZVÁNKY

Text: Monika Langrová

Výstavy pod širým nebem

Městské kulturní centrum Poděbrady společně s Polabským muzeem a městem Poděbrady připravilo dvojici výstav venkovních panelů. První z nich Český král Jiří z Poděbrad je umístěna přímo na lázeňské kolonádě a mapuje život, rodinné zázemí a vládu tohoto významného českého

krále v historických a politických souvislostech. K vidění je do konce dubna. Druhá výstava **Krutý osud židovských rodin v Poděbradech** proběhne v atriu městské knihovny od 8. 4. do 7. 5. v době otevření knihovny (prozatím platí otevírací doba: Po a Čt 13–17 h, Út a St 9–13 h). Na 16 panelech si budou moct návštěvníci přečíst dochované informace o pohnutých osudech některých poděbradských židovských rodin a prohlédnout si jejich fotografie.

Inzerce

FIREMNÍ PRODEJNA

PŘÍMO Z VÝROBY

MALOOBCHOD - VELKOOBCHOD

„Oplatky od Zlatky“ ... vedle léčebny Dr. Filipa

VELKÝ VÝBĚR

- lázeňské oplatky, trojhránky
- vlastních 46 výrobků
- 200 dalších od výrobců z ČR
- krajové speciality !!!
(Miletinské Modlitbičky, Hořícké trubičky, atd.)
- DIA výrobky, se Stévií i bezlepkové
- líkér Poděbrady
(42 bylin, 35%, 2 velikosti)

www.OPLATKY-TRUBICKY.cz

* 10% SLEVA na e-shop objednávku

* možno s osobním vyzvednutím nebo s dopravou

* slevový kód zadejte v košíku své objednávky

* platnost kuponu pro 999 objednávek v roce 2021

„NOVINYPROPODEBRADY“

ORGANIZACE

Turisté nezahálí,
obdivují krásy PoděbradText a foto:
Zdeňka Formánková

Dnešní doba „větší turistice“ nepřeje, přesto je náš Klub českých turistů Poděbrady (KČT Poděbrady) aktivní. Sice jsme nemohli uspořádat výroční členskou schůzi, ale společné jednání jsme zrealizovali s pomocí počítačových monitorů. Občas se potkáváme při individuálních vycházkách, neboť v současnosti (březen 2021, pozn. red.) probíhá akce s názvem Zimní kilometry. Každý si zapisuje, kdy a kde byl a jakou vzdálenost ušel a za svou snahu obdrží diplom (před několika lety se jednalo o celostátní aktivitu a dostávala se nášivka). Dále jsme vyhlásili soutěž, kdy se měli členové projít parkem a zjistit, kolik je v něm soch – za správný počet je čeká drobná odměna.

V neposlední řadě někteří z nás převzali akci tomíků s názvem Když nemůžeme do přírody, budeme chodit mezi domy. Naštěstí Poděbrady mají ve svém katastru i krásnou přírodu a parky, je možné dojet až na soutok, do Huslíku, na golfové hřiště, do Obory, Polabce, Přední Lhoty, k jezeru či podél Ostende až k mostu za Velkým Zbožím. Jsme rádi, že se k nám na začátku roku přihlásilo několik nových členů a už se těšíme, až

vyrazíme na výlety, které máme připravené. Turistický oddíl mládeže Robinsoni (TOM Robinsoni) se teď neschází ve své klubovně, nicméně každý pátek mají jeho členové online schůzky prostřednictvím obrazovek počítačů. Vedoucí také připravují různé venkovní soutěže, které tomíci plní sami, nebo s rodiči. Ta zatím poslední se jmenovala Ulice a domy, kdy kluci a holky během jarních prázdnin hledali nejen jména

vilek v poděbradských čtvrtích, ale i siluety pravěkého chobotnatce v oknech domů. Během hry si totiž připomněli výročí „narození“ oddílového mamuta, kterého možná znáte z Pohádkového lesa, tedy z akce, kterou už více než dvacet let mládežnický turistický oddíl ve městě pořádá. Poslední novinkou je, že do oddílu o Vánocích přibyl nový člen, je zatím ze všech nejmladší a jmenuje se Eda. Jeho mamince Anežce gratulujeme.

Pro zábavu – vtipná pohlednice

Text: Monika Langrová
Pohlednice z archivu
Petra Váchy

Vedle Zeleného čtvrtka je první dubnový den pochopitelně také „apřílem“ či „dnem všech bláznů“, kdy lidé tropí různá alotría, v dobrém si ze sebe utahují. Odkud se tato tradice vzala, není jasné, ale nejstarší písemná zmínka o vyvádění „apřílem“ pochází už ze 17. století. Podle jedné z teorií

má původ v roce 1564, kdy francouzský král Karel IX. svým nařízením stanovil začátek nového roku na 1. leden. Někde ho totiž slavili 25. března na Den zvěstování Panny Marie. Kvůli jedincům, kteří se tímto nařízením neřídili a zvesela slavili příchod nového roku postaru, a to až do začátku dubna, se mu začalo říkat „den všech bláznů“. Na základě křesťanského výkladu zase souvisí s datem narození Jidáše. Protože zradil

Krista, nesmí se tento den údajně věřit všemu, co se řekne nebo stane. V redakci se nám líbí vtipná, tak trochu „apřílová“

pohlednice z počátku 20. století nazvaná Celkový pohled na Poděbrady v dešti, a tak ji – kdy jindy než nyní – uveřejňujeme.

AUTOPORADNA

Autoservis Louda Auto
v Choťánkách zve na
přezutí pneumatik

Zima už končí a je čas přezout zimní pneumatiky na letní, které lépe brzdí za vysokých teplot. Na přezutí vašeho vozu můžete zajet třeba do autoservisu Louda Auto v Choťánkách na kraji Poděbrad. Má otevřeno šest dní v týdnu, termín si snadno rezervujete na telefonu 325 400 600 nebo na www.louda.cz.

Text: Redakce NPP
Foto: archiv Louda Auto a.s.

Po celý duben nabízí Louda Auto bonus – uskladnění zimních kol na celé léto za zvýhodněných podmínek ve speciálním skladu s monitorovanou teplotou. Dalším bonusem je možnost spojit výměnu pneumatik s jarní prohlídkou vašeho vozu. Letošní mrazivá zima byla pro osobní automobily nejnebezpečnější za poslední roky. „Hodně sněhu vyvolalo větší použití posypové soli a drti, což způsobilo černé

poškození laku hlavně u starších aut, kterým se teď masivně rozjíždí koroze karoserie,“ uvádí ředitel obchodu a marketingu servisních služeb Louda Auto Pavel Boháč.

Hodně aut má teď i poškozené nárazníky a mlhovky kvůli neúmyslnému najíždění do hlubokého namrzlého sněhu, na který nebyli motoristé několik posledních zim zvyklí. Servisy teď mají plné ruce práce i s výměnou stěračů, jež poškodily zmrazky na sklech. Častěji než obvykle se mění také akumulátory, které tato zima hodně vyčerpala. Častější škody jsou i na brzdovém a výfukovém vedení, zavěšení kol a dalších podvozkových částech automobilů.

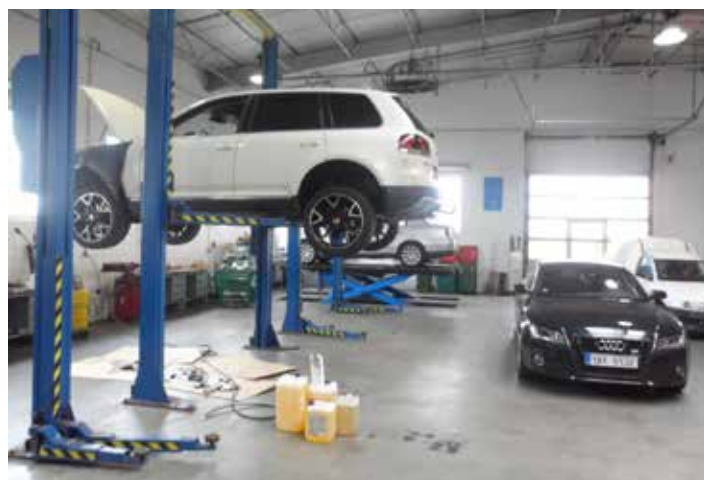
Odkládáním oprav přitom hrozí, že koroze na autech napáchá nevratné škody. „To samé platí pro případy, když si auto po najetí do výmolů, které jsou po drsné zimě častější, poškodí tlumiče nebo disky kol,“ připomíná Pavel Boháč z Louda Auto v Choťánkách.

Jediným aktuálním omezením servisů je přitom skutečnost, že se auta předávají venku před

Pro zábavu – zkuste uhodnout

...jaké rozměry má náměstí
T. G. Masaryka....kde ve městě se nachází
tento detail.Správné odpovědi najdete
na straně 8.

Foto: Pavel Šticha

provozovnou. Po domluvě si navíc servis dokážou přijet pro auto až do bydliště zákazníka, půjčí mu náhradní vůz a pak mu opravené auto přivezou zpátky. „To je nadstandardní služba, na kterou zatím nejsou čeští zákazníci zvyklí, po dobu vládních omezení ji navíc poskytujeme bezplatně,“ konstatuje Pavel Boháč. Všechny jedenáct servisů společnosti Louda Auto navíc nabízí bezplatnou servisní kontrolu všem motoristům, kteří si koupili ojetý vůz Škoda starší 4 let v kterémkoliv autobazaru,

který není zapojený v programu Škoda Plus. Podmínky akce najdete na www.louda.cz. Servisy Louda Auto jsou prostě plně výhod. Každý měsíc navíc nabízejí speciální akce, takže se vyplatí je sledovat na webu i na sociálních sítích. Pravidelní zákazníci navíc můžou čerpat slevy na práci a materiál. A pro všechny je připraveno příjemné prostředí, rychlé termíny oprav a především špičková kvalita servisu včetně originální diagnostiky.

VZPOMÍNKA

Dne 29. března uplynul rok od odchodu milované maminky a babičky paní Evičky Káninské z Poděbrad.

Sláskou vzpomínají manžel, děti, vnučata a pravnoučata

Dne 20. dubna by se dožil pan Josef Netolický 80 let a dne 16. června uplyne již dlouhých 15 let od jeho náhlého úmrtí.

Stále vzpomíná rodina

INFORMAČNÍ SERVIS

Je víkend či státní svátek a rozbolel vás zub?

Víme, kam na pohotovost

Zubní pohotovost pro Poděbrady, ordinace doba 8–11 hod.

2. 4. MUDr. Hrabánková Dagmar | Nymburk, Okružní 2160, tel. 327 340 118
 3.–4. 4. MUDr. Zeman Petr | Lysá n. Labem, Husovo nám. 1032, tel. 325 551 539
 5. 4. MUDr. Raba Pavel | Poděbrady, Proftova 370, tel. 325 613 310
 10.–11. 4. MDDr. Magát Jakub | Kolín, Komenského 182, tel. 737 547 554
 17.–18. 4. MUDr. Zeman Rudolf | Loučeň 215, tel. 325 585 333
 24.–25. 4. MUDr. Veselá Helena | Libice n.C., Dr. Karbusického 183, tel. 325 637 133
 1.–2. 5. Zubní centrum Poděbrady | Palackého 208, tel. 608 988 985

Testování na COVID-19 – Poděbrady

Provoz testovacího místa v městské sportovní hale

- Út 6. 4. | 14.30–18.00 | Pá 9. 4. | 13.00–16.00 | Ne 11. 4. | 13.00–16.00
 Út 13. 4. | 13.00–16.00 | Pá 16. 4. | 13.00–16.00 | Ne 18. 4. | 13.00–16.00
 Út 20. 4. | 13.00–16.00 | Pá 23. 4. | 13.00–16.00 | Ne 25. 4. | 13.00–16.00
 Út 27. 4. | 13.00–16.00 | Pá 30. 4. | 13.00–16.00 | Ne 2. 5. | 13.00–16.00

Inzerce

Broušení nářadí Poděbrady
Jezerní 185, Poděbrady
Zdeněk Koudelka

602 291 920

www.brouseni-naradi-podebrady.webnode.cz

NABÍDKA

Nabízím doučování, podrobnosti na tel. 602 541 378.

Provedu různé řemeslnické práce dle dohody, údržbu zahrad – sekání zeleně, průřez, řezání dřeva pilou, úklid atd., čištění koberců a různých podlah, čalounění profesionálním hloubkovým strojem, čištění koberců a různých podlah, čalouněných křesel a sedaček, postelí hloubkovou dezinfekcí proti covid-19, tel. 704 070 820, 606 229 141.

Řádková inzerce

MONTÁŽ TĚSNĚNÍ do dřevěných oken a dveří, videokázka:
www.MontazTesneni.cz, tel. 734 240 608. Držíme teplo doma!NOVINY PRO PODĚBRADY Tiráž

měsíčník • vychází první čtvrtek v měsíci

Vydává: Mgr. Monika Langrová • Korespondenční adresa:

Dvořákova 794, 290 01 Poděbrady • IČO: 09337067

• Registrace: MK ČR E 23991

• Telefon: 723 550 281 • E-mail: redakce@novinypropodebrady.cz• www.novinypropodebrady.cz

• Redakce a stálí spolupracovníci: Mgr. Monika Langrová (vedoucí redakce), Lukáš Hladký, PhDr. Jana Hrabětová, Milan Čejka, MUDr. Roman Kostinek, Ing. Boris Cacara

• Grafická úprava: Tomáš Čivrný

• Inzerce: viz výše uvedené kontakty

• Náklad: 1 400 výtisků

• Tisk: Tiskárna BOFTISK, s. r. o.

Příští číslo vyjde ve čtvrtek 6. 5. 2021

TERMÍNY VYDÁNÍ NOVIN PRO PODĚBRADY
V ROCE 2021

č. 6 – 3. 6.

č. 7 – 1. 7.

č. 8 – 5. 8.

UZÁVĚRKA DODÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ A PODKLADŮ
PRO INZERCÍ JE VŽDY K 15. PŘEDCHOZÍHO MĚSÍCECENÍK INZERCE | PŘEDCHÁZEJÍCÍ ČÍSLA K PŘEČTENÍ
VE FORMÁTU PDF | INFORMACE O MOŽNOSTI
PŘEDPLATIT SI 12 ČÍSEL NOVIN PRO PODĚBRADY
najdete na www.novinypropodebrady.cz.

Pokračování ze strany 1

Tip: Staročeské postní jídlo ušelo připravíte tak, že na másle osmažíte krupici, přilijete mléko a varíte do zhoustnutí. Přidáte cukr, sůl a v kaši rozmícháte žloutky, pod utěrkou necháte 20 minut jídlo dojít a na talíři vše ozdobíte povídky a skořicí.

Boží hod velikonoční (4. 4.)

Noc ze soboty na neděli se nazývá velká noc a odtud je i název Velikonoce. V neděli vstal Ježíš Kristus z mrtvých. I proto křesťané Boží hod velikonoční nazývají dnem Páně. Hospodyně pečou velikonoční beránky, které se společně s dalšími

tradičními pokrmy nosily ráno posvětit do kostela. Pletly se pomlázky a barvila vajíčka. Podle tradice měl každý dostat nějaký dárek, aby ho „nepokadil“ beránek. Dřív každý mazanec musel být našitý křížem, aby připomínal umučení Kristovo a pro dívky platilo „dáte-li kus mazance, dostanete mládence“. V tento den se nemělo zametat, stlát, vynášet hnůj, mýt nádoby, šít a čistit boty. Také se slavnostně odpouštěly dluhy. A jedlo se, pilo a hodovalo.

Tip: Aby rodina vydržela společně i v dalším roce a nerozhádala se, rozdělila si jedno vejce uvařené na Velký pátek se žlutým vrbovým a jasanovým proutkem

a to dnes společně snědla. Když pak někdo zabloudiv, měl si vzpomenout, s kým na Velikonoce jedl vejce, a snadno našel ztracenou cestu.

Velikonoční pondělí (5. 4.)

Neváže se k němu žádná speciální církevní oslava, a proto patří spíše lidovým zvykům. Jde o starodávný rituál vítání jara. Muži a chlapi u nás chodí s pomlázkami a vyšehané ženy a dívky je obdarovávají malovanými vajíčky, sladkostmi a alkoholem. Občas na pomlázku přivazují barevné pentle – červená znamená lásku, modrá naději, žlutá odmítnutí, zelená sympatie. Vyšehání proutkem má dívkám zajistit mládí,

plodnost a svěžest. Pokud koledníci dorazí až po poledni, dívky je mohou polít vodou. Tento způsob koledy je českou a slovenskou raritou, kterou jinde ve světě nenajdeme.

Tip: Tradiční velikonoční delikatesa se jmenuje šoldra. Do vyváleného na prst silného kynutého těsta na chléb zavíme slaninu, uzenou krkovičku, klobásu, vařená vejce a necháme znovu vykynout. Těsto stočíme jako závin, potřeme rozšlehaným vejcem a pečeme dozlatova. Podáváme krájené na plátky.

Každá ručně zdobená kraslice je originál Foto: Monika Langrová

Velikonoce ve světě: bandikut, draci, zločiny

První písemné prameny dokládají velikonoční svátky už v druhé polovině druhého století našeho letopočtu, i když oslavy jara a plodnosti kolem data jarní rovnodennosti slavili již ve starém Egyptě. O tom, že se mnohde ve světě slaví Velikonoce tak trochu jinak než u nás, svědčí následující řádky.

Text: Ladislav Langr

Austrálie: podobně jako ve všech anglicky hovořících zemích zde děti hledají čokoládová vejce v zahradách, kde jim je schovali rodiče. Ovšem vejce tady nenosí zajíc ani králik, protože ti jsou zde považováni za škodnou. Australským dětem velikonoční sladkostí nosí bandikut, ohrožený druh místního vačnatce, kterého si lze také koupit v čokoládové podobě.

Bermudy: na Velký pátek se na Bermudách jedí koláče

s treskami a nechybí ani sladké koláče. Oblíbeným zvykem je i výroba vlastních barevných draků s dlouhým ocasem. Jejich pouštění spočívá v legendě, že na draku, jehož konstrukce má tvar kříže, se prý Ježíš dostal do nebe.

Finsko: podle zdejší tradice je čas od Velkého pátku do Božího hodu velikonočního časem, kdy vylézají zlé čarodějnice. Proto ulice zaplaví vymodřené babizny a scházejí se u velkých ohňů. Protože jaro je ve Finsku ještě daleko, darují se papírové květiny, oblíbená jsou kuřátka a nápaditě zbarvená vejce.

Kypr: Kypřané v pondělí hledají ukrytá vejce a později oslavy pokračují lovem vyhozených kusů dřeva. Staré dveře, židle, haluze končí na velké hromadě, která se večer zapálí a vesnice soupeří, kdo má větší oheň.

Norsko: Velikonoce jsou zde spojeny s fiktivním Velikonočním zločinem, připravují se pátrací hry pro rodiny i celé kolektivy a velikonoční čas je naplněn smyšlenými detektivními histor-

kami o vraždách. A samozřejmě opět nechybí čokoládová vejce.

Řecko: syrová vejce zde nejčastěji barví do krvavé červené barvy a mezi rodinami probíhají menší i větší vejcové bity, kde cílem je rozbít vejce o svého protivníka. Na Korfu dopoledne na Bílou sobotu lidé vyhazují na ulici hliněné hrnce a džbány. Tento zvyk má zabezpečit úrodu a hojnost v novém roce.

USA: vejce se sice barví na řadě míst USA a Američané spojují tuto tradici s událostí nazvanou Easter Egg Roll, která se už od roku 1878 odehrává na trávníku před Bílým domem ve Washingtonu. Děti tady hledají ukrytá čokoládová vejce, která schoval Velikonoční zajíček.

Velikonoční ostrovy: světe div se, tady se Velikonoce neslaví, nenajdeme zde ani velikonočního zajíčka, ani čokoládová vejce. Tento polynéský ostrov dostal jméno podle toho, že jej v roce 1722 holandská výprava objevila právě o Velikonočním pondělí.

dosud ani nezavítal. Poznáte je podle tváře a QR kódu, po jehož načtení se vám v audio nahrávce dřevina představí." uvádí k akci tým DDM Symfonie.

Inzerce

PŘÍRODA

Klenoty jarní přírody na Poděbradsku

Pojďme se seznámit s několika posly jara – krásnými zástupci naší flóry.

Text: Boris Cacara
Foto: archiv

Na jedno z čelních míst květinových klenotů Poděbradska určitě patří **hlaváček jarní** (*Adonis vernalis*).

Je to suchomilná rostlina, která má ráda slunné stráně a kopce. Není divu, že se odedávna vyskytovala i na Oškobrhu, odkud byla popsána mimo jiné i Ladislavem Čelakovským. Je smutné, že na této lokalitě nebyl hlaváček, jak dokládá průzkum na www.botany.cz, poslední desetiletí zjištěn, snad vinou neurvalého sběru, snad vlivem používání pesticidů. Ve volné přírodě ho ale ještě nalezneme v množství několika stovek jedinců, např. v nedaleké Žehuňské oboře. Kvete zde v dubnu až květnu.

Hlaváček jarní do Poděbrad patří specifickým způsobem. Je to lékařská rostlina, která by měla být symbolicky vysazena před všechny poděbradské lázeňské domy a léčebny, které se zaměřují na léčbu srdce. Obsahuje totiž silné srdeční glykosidy, které účinkují na srdeční svalstvo jako kardiotonikum. Není to samozřejmě výzva k tomu, aby lékaři vařili pacientům léčebné lektvary z rostlin, ale jde o připomenutí zdrojů, z nichž vychází moderní medicína.

Koberce rozkvetlých dymnivek

Text a foto: Boris Cacara

K oslavě jara v lužních lesích Poděbradského Polabí výraznou měrou přispívají **dymnivky duté** (*Corydalis cava*). Kdo jednou zachytil jejich podmanivou vůni a viděl ty pestré koberce květů pod ještě neolístěnými stromy, bude se každý rok na tu nádheru znovu a znovu těšit. Až do května, kdy koberce dymnivek vystřídají koberce česneku medvědího.

Dalším je bezesporu **vstavač nachový** (*Orchis purpurea*). Jedná se o vápnomilnou orchidej, která se nachází na několika opukových kopcích nedaleko Poděbrad.

Jednou z lokalit, kde se hojně vyskytuje, je Báh u Hradčan, další je například Chotuc. Tato rostlina patří mezi silně ohrožené druhy naší flóry. Mezi českými orchidejemi vyniká svou velikostí, může dorůst až 90 centimetrů, navíc je velice fotogenická a také voní – po kumarinu (kumarin je vonná chemická látka obsažená v mnoha rostlinách, např. levanduli, vanilkovníku nebo heřmánku, pozn. red.). Návštěva lokalit se vyplatí od konce dubna do poloviny května, kdy jsou rostliny už v plném rozkvětu. Na přírodní památce Žehuňsko-Báh můžete obdivovat i další krásné a zcela rozšířené jarní rostliny, například kamejku modronachovou a běložárku liliovou.

Třetím pokladem je zcela určitě **blatouch bahenní** (*Caltha palustris*). Blatouch je tou opravdovou ozdobou všech podmáčených stanovišť, četných mokřadů, potoků a vlhkých luk. Jeho zlaté květy dávají vědět, že po zimě je tady už konečně nadvláda jara. Nepatří mezi chráněné rostliny, je celkem hojný, proč je tedy v tomto článku řazen mezi klenoty

polabské přírody společně s hlaváčkem jarním a vstavačem nachovým? Je to proto, že nemusí záležet na stupni ohrožení. Pozornost, obdiv a ochranu si zaslouží i tito krásní zástupci české květeny.

Blatouch nás přivádí k jednomu palčivému problému Poděbrad a okolí, a tím je řízená péče o všechny ty nepatrné místní toky, mokřady, periodické tůňky a další, ať už se vyskytují v Oboře, v Bažantnici nebo u Jezera. Mnohá místa jsou zarostlá, zanesená, ponechána ladem, bez další perspektivy. Na příkladu vstavače nachového v přírodní památce Báh je vidět, že bez pravidelného sekání, bez nutných zásahů a pravidelné péče by i tento druh byl na své lokalitě velmi ohrožen. Stejně tak blatouch bahenní a komunita nepatrných vodních živočichů a rostlin, kteří s ním sdílí stejné stanoviště, potřebuje pro zachování a šíření své typické prostředí.

Na intranetu najdeme mnoho nápadů a inspirace, jak na to. Peníze nejsou limitujícím činitelem, pro zainvestování v této oblasti již existují dostupné dotační programy i pro nejrůznější miniprojekty. Jen je nutné je s předstihem připravit a včas podat. Co si o tom myslíte? Máte nějaký nápad, jak by se dalo nějaké konkrétní místo, kde se vyskytují ohrožené i méně ohrožené rostliny ve volné přírodě zlepšit? Hledáte partáky a finanční zabezpečení? Zkuste o tom napsat do redakce Novin pro Poděbrady (redakce@novinypropodebrady.cz).

fotograf pro
svatby
portréty

777 702 303
www.petrvestiak.com

Petr Vreštiak
FOTOATELIER

HISTORIE

III. O STARÝCH ŘEMESLECH A ŽIVNOSTECH

Text: PhDr. Jana Hrabětová
Foto: archiv Polabského muzea

O každodenním životě prostých obyvatel našeho města a jeho nejbližšího okolí až do poloviny 16. století nemáme žádné zprávy. První jsou až z doby, když se Poděbrady staly královským komorním městem a správa panství založila první urbář, tj. soupis všech poddanských povinností měšťanů sídlících v ohrazeném městě i těch ostatních, jimž patřily domy a pozemky na obou předměstích – Nymburském a Kostelním.

Do uvedené doby se asi od první třetiny 13. století Poděbrady postupně rozrůstaly podél staré zemské cesty, vedoucí z Prahy do Kladska. Zpočátku je tvořilo jen podhradí a směrem k východu mezi bažinami ves s kostelem. Za Kunštátu ve 14. století se staré sídliště rozrostlo v poddanské městečko a to bylo během husitských válek pravděpodobně srovnáno se zemí. A tak když se budoucí král Jiří v roce 1440 ujal svého poděbradského dědictví, musel tu založit město docela nové. Pro budoucí rynek zvolil volné prostranství na opačné západní straně hradu, kam také nechal obrátit hlavní hradní bránu. Během dalších třiceti let se Jiřímu podařilo pozvednout Poděbrady až na úroveň některých tehdejších královských měst. O jejich budoucí prosperitu se zasloužil především udělením různých svobod a výsad, které pak jeho obyvatelům písemně stvrdili nejstarší privilegium Jiříkovi synové v roce 1472.

Pravděpodobně už na samém počátku Jiříkovy vlády před polovinou 15. století byly vyměřeny parcely všech měšťanských domů na náměstí včetně té největší parcely v severním sousedství hradu, určené pro rychtu. V písemných pramenech je doloženo, že kolem roku 1529 na místě rychty stály dva domy – radnice a obecní dům a na pozemku za nimi ještě pivovar, v polovině 17. století přestavěný na sladovnu. Nyní se v celém prostoru nachází Záložna a parčík k Valům. Parcely ostatních měšťanských domů byly mnohem užší a všechny svým hospodářským zázemím a zahradami sahaly na severní straně až k hradbám (ty probíhaly v místech ulice Na Valech) a na jižní straně k labskému břehu. Všechny domy ve vnitřním městě byly založeny jako právovárečné, proto se pod nimi hloubily až dvoupatrové sklepy na uskladnění sudů s pivem. Do vnitřního města, podle Jiříkova přání oběhaného příkopy a valy s hradbami, vedly z hlavních směrů tři brány – Pražská od mostu, Hradecká a Nymburská.

Právo trhu či milové

Původní ves Poděbrady se stala základem Kostelního předměstí a za hradbami při cestě k Nymburku kromě rozlehlého panského dvora bylo nově založeno Nymburské předměstí. Na obou předměstích si zámožnější měšťané z ohrazeného města a panští úředníci kupovali pozemky a na nich zakládali vlastní

LID NA PODĚBRADSKU V DÁVNÝCH I NEDÁVNÝCH ČASECH III/12

zemědělské dvorce – forberky. Časem se tu usazovali i různí řemeslníci. Jak dokládá zmíněné privilegium z roku 1472, Jiří zabezpečil své město ekonomicky především tím, že měšťanům snížil poddanský úrok na symbolické minimum, věnoval jim pastviště a ještě jako zemský správce jim vymohl další významné právo trhu, tak důležité pro všechny místní obchodníky a řemeslníky. Zaručovalo totiž konání týdenních trhů, na kterých jen oni sami mohli nabízet své zboží. Konání výročního trhu – jarmarku, kde mohli své zboží nabízet kupci a řemeslníci iz okolních měst, získaly Poděbrady až dalším privilegiem od krále Vladislava Jagellonského v roce 1502.

Tento nový pán, který získal Poděbrady do královského majetku údajně podvrženou smlouvou od Jiříkova nejmladšího syna Hynka, udělil Poděbradům ještě další práva a výsady. Bylo to hlavně právo milové, týkající se výnosného vaření a výhradního prodeje piva do okruhu jedné míle od města. Do vzdálenosti asi 11 kilometrů od Poděbrad nesměl nikdo jiný než zdejší měšťané pivo vařit ani prodávat. Barvitá historie poděbradského pivovarnictví vydá na samostatnou kapitolu.

Z nejstaršího zachovaného poděbradského urbáře z roku 1542 víme, že tehdy vlastnilo tzv. nákladnické neboli právovárečné domy uvnitř hradeb a platilo poddanský úrok celkem 28 měšťanů. Mimo ně tu bylo několik domů od dávek osvobozených, takže tehdy Poděbrady měly něco málo přes třicet domů. Většinu těchto obyvatel patřily ještě usedlosti za hradbami, na kterých provozovali zemědělství. Na větším Nymburském předměstí bylo v polovině 16. století osm takových dvorců a dalších devět, v nichž jejich majitelé žili trvale. Na Kostelním předměstí se nacházely dva větší dvorce, sedm menších a kovárna. Počet obyvatel v té době není nikde uváděn. U většiny měšťanů jsou v urbáři uvedeny také jejich profese. Tehdy byly v Poděbradech tři řezníci, dva bednáři, dva sladovníci, jeden švec, jeden tkadlec a jeden krejčí. Na předměstích bychom tehdy našli po jednom kloboučníkovi, kožešníkovi, kováři a tesaři a tři rybáře v rybárnách u Labe.

Zkáza jménem oheň

Další poděbradský urbář z roku 1553 je podrobnější a ke zmíněným řemeslníkům přidává ještě koláře,

zámečníka a řezačku. Většina ostatních měšťanů se patrně živila vařením piva a jeho šenkováním ve vlastních domech. Také na předměstích, kde obyvatelé především tím, že měšťanům snížil poddanský úrok na symbolické minimum, věnoval jim pastviště a ještě jako zemský správce jim vymohl další významné právo trhu, tak důležité pro všechny místní obchodníky a řemeslníky. Zaručovalo totiž konání týdenních trhů, na kterých jen oni sami mohli nabízet své zboží. Konání výročního trhu – jarmarku, kde mohli své zboží nabízet kupci a řemeslníci iz okolních měst, získaly Poděbrady až dalším privilegiem od krále Vladislava Jagellonského v roce 1502.

Tento nový pán, který získal Poděbrady do královského majetku údajně podvrženou smlouvou od Jiříkova nejmladšího syna Hynka, udělil Poděbradům ještě další práva a výsady. Bylo to hlavně právo milové, týkající se výnosného vaření a výhradního prodeje piva do okruhu jedné míle od města. Do vzdálenosti asi 11 kilometrů od Poděbrad nesměl nikdo jiný než zdejší měšťané pivo vařit ani prodávat. Barvitá historie poděbradského pivovarnictví vydá na samostatnou kapitolu.

Z nejstaršího zachovaného poděbradského urbáře z roku 1542 víme, že tehdy vlastnilo tzv. nákladnické neboli právovárečné domy uvnitř hradeb a platilo poddanský úrok celkem 28 měšťanů. Mimo ně tu bylo několik domů od dávek osvobozených, takže tehdy Poděbrady měly něco málo přes třicet domů. Většinu těchto obyvatel patřily ještě usedlosti za hradbami, na kterých provozovali zemědělství. Na větším Nymburském předměstí bylo v polovině 16. století osm takových dvorců a dalších devět, v nichž jejich majitelé žili trvale. Na Kostelním předměstí se nacházely dva větší dvorce, sedm menších a kovárna. Počet obyvatel v té době není nikde uváděn. U většiny měšťanů jsou v urbáři uvedeny také jejich profese. Tehdy byly v Poděbradech tři řezníci, dva bednáři, dva sladovníci, jeden švec, jeden tkadlec a jeden krejčí. Na předměstích bychom tehdy našli po jednom kloboučníkovi, kožešníkovi, kováři a tesaři a tři rybáře v rybárnách u Labe.

včetně radnice s obecním domem a pivovarem i masné krámy vyhořely. Jak vypadalo město po požáru, víme ze zápisu vizitační komise, která zjišťovala počet osedlých pro daňové účely. 51 domů bylo rozbořených a pustých, 16 usedlostí pohořelých a jen pět nově osedlých. Sotva se zbylí obyvatelé trochu vzpamatovali a domy opravili, navštívil Poděbrady ohnivý kohout znovu. Tentokrát největší v historii města. Dne 12. května 1681, rok po druhé morové epidemii, znovu vyhořela radnice i s okolím, všech 37 nákladnických domů, 19 větších i menších domků na předměstích, panský jagerhaus i dvůr s novým velkým dvoupatrovým špýcharem, právě když ho pokrývaly. Zůstaly z něho jen holé zdi.

Skoro padesátka řemesel

Kupodivu po všech těchto živelných pohromách se město poměrně brzy vzpamatovalo. Vděčilo za to svému velkému zemědělskému zázemí a pak hlavně tzv. ladýřství, výnosnému skupování obilí od sedláků a měšťanů a jeho prodeji dále formanům. Jinak se poděbradští sousedé nadále zabývali běžnými řemesly. Pro představu na konci 17. století tu bylo stále nejvíce řezníků, celkem 9, dále 4 pekaři, 2 ševci, 2 tkalci, 2 krejčí, 2 kováři, 2 koláři, 2 barvíři, 2 mydláři, provazník, bečvář, 2 mlynáři, zámečník, lazebník, zahradník, punčochář, tesař, sládek v místní sladovně, šenkýř v obecním domě a rybář. I mezi podruhy a nájemci se našli řemeslníci – 5 krejčích, řezáč, trubač a šafář. K nejmáločetnějším samozřejmě patřili řezníci a pekaři, kteří využívali situace a všeobecného nedostatku, aby zvyšovali ceny. V té době se tu poprvé začínají objevovat i židovští obchodníci, aby tu hauzírovali, prodávali po domech. Jiný prodej zatím neměli dovolený, jen jeden Žid u Labe provozoval koželuznu. Z dobových pramenů je znát celkový úpadek řemesel a živností. Výdělky byly všeobecně nepatrné, je jen podivné, že nejvyšší příjmy tehdy vykazovali místní malíři, sochaři a holiči. Teprve až o sto let později je vidět pomalé zlepšování poměrů. Dochází k postupnému zvyšování počtu řemeslníků, což patrně souviselo s celkovým uvolněním a růstem populace po josefinských reformách. V roce 1771 při vojenském sčítání bylo v Poděbradech napočteno 46 různých řemesel, kterými se zabývalo 359 obyvatel. Zajímavé je, že tehdy

tu bylo dokonce 35 tkalců, 25 ševců i 25 krejčích, 22 řezníků se octli až na čtvrtém místě. Právě v této době Poděbrady dostávaly stále více zemědělský charakter, který si pak udržely po celé 19. století. Zemědělství se tu postupně stávalo hlavním způsobem obživy a řemesla se omezovala jen na potřeby města. Řemeslníci nevyráběli pro trh, ale většinou jen na objednávku a rostla jim konkurence, protože stále více řemeslníků se objevovalo i v okolních vesnicích.

Žádání zedníci a ševci

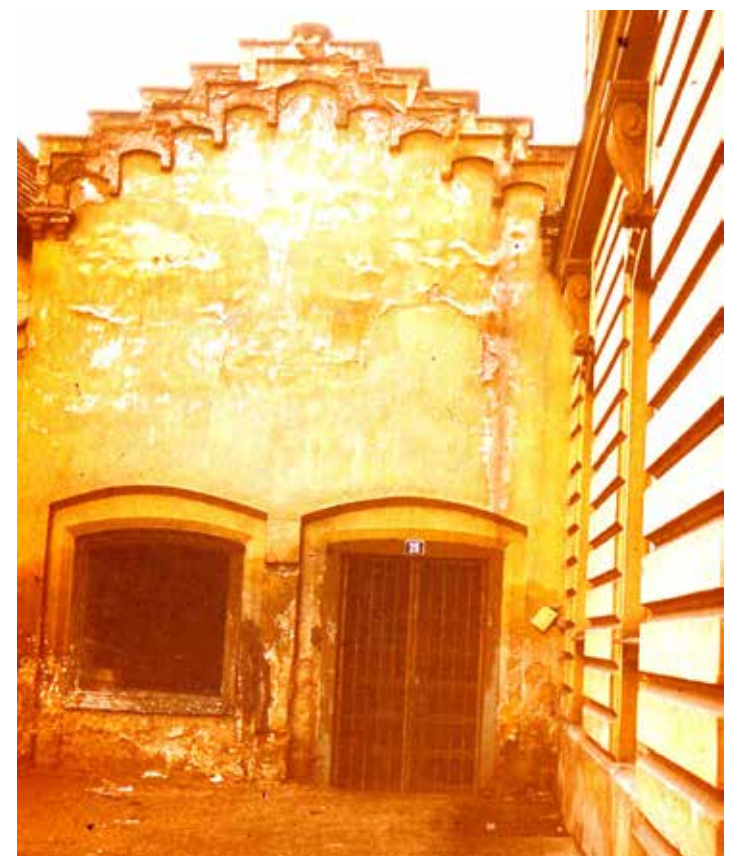
Skutečnost, že se postupně poměry i v tomto směru zlepšily, dokládá statistika z roku 1832, kdy je evidováno v Poděbradech mezi dva a půl tisícem obyvatel celkem 221 řemeslníků a 21 drobných obchodníků a kramářů. Rychlý stavební rozvoj města se odrazil zejména v tom, že tu bylo tehdy nejpočetněji zastoupeno zednické řemeslo se 34 vyučenými zedníky. Hned za nimi je uvedeno 32 ševců. Řezníci tentokrát poklesli až za krejčí, tesaře a truhláře. Mimo cechy tehdy pracovalo ve městě ještě 32 tkalců.

V druhé polovině 19. století přesáhl počet obyvatel Poděbrad tři tisíce a podle vydaných živnostenských oprávnění se tu provozovalo celkem 37 řemesel a živností. Nejvíce bylo tentokrát hostinských, celkem 12, pak 11 krupařů, 9 řezníků, 5 pekařů, 5 ševců, 6 kožešníků, 4 kováři, 4 zednických mistrů, 4 mydláři, 3 klempíři, 3 obchodníci s dřevem, 3 tkalci, 3 krejčí, 2 zámečníci, 2 soukeníci, 2 sklenáři, 2 truhláři, 2 koláři, 2 hmčiči, 2 zámečníci, 2 sedláři a po jednom cukrář, perníkář, voskař, hodinář, kominík, koželuh a několik dalších. Přesto se řemeslníkům v Poděbradech moc nedařilo hlavně pro přílišnou drahotu. Lepší se to začalo až ke konci století. To se tu v roce 1885 natrvalo usadili poslední soukromí majitelé panství, knížecí manželé Filip Arnošt a Chariclea Hohenlohe. Ospalé zemědělské městečko jakoby se probudilo, záhy nebyvale ožil všechen hospodářský i společenský život. Objevily se i nové profese jako uzenář, fotograf, knihář a knihtiskař, zubař, autodo-

pravce a mechanik i několik specializovaných obchodníků. Po založení lázní k nim přibýly další živnosti, sloužící především lázeňským hostům. Také stoupl počet ševců, krejčích a hlavně se otevřela řada nových hostinců. V té době se na náměstí pořádalo kromě pravidelných tradičních týdenních trhů ve středu a v sobotu také každoročně celkem devět trhů výročních – jarmarků, kam mohli přivážet své zboží i prodejci z jiných měst a pro všechny platily docela přísné trhové řády.

Olejna, pila, sklárna

Poděbradům, na rozdíl od většiny jiných měst, se dlouho vyhýbal průmysl. Nevznikla tu dříve ani žádná manufaktura. Jedinými většími průmyslovými podniky, existujícími od středověku, byly panský a měšťanský pivovar a mlyn v sousedství zámku, který v polovině 19. století koupili mlynáři Hlaváčové a velkoryse přestavěli. Zcela novým podnikem byl akciový cukrovar na Nymburském předměstí, který vznikl v roce 1864 a po počátečních potížích a následné rozsáhlé modernizaci se úspěšně rozjel. Nakonec však s mnoha dalšími zanikl v roce 1926 při krizi z nadvýroby cukru. Poté, co byla v roce 1870 přes Poděbrady vedena severozápadní dráha, napojily se na ni další průmyslové závody. Prvním z nich byl lihovar židovského podnikatele Morice Roubička, který však pro nedostatek vody ani nespustil provoz. Rovněž cukrovar pražského podnikatele Ringofera, který ho nahradil, neměl dlouhého trvání. Teprve olejna a rafinerie olejí bratří Janowitzů z Brandýsa nad Labem se tu udržela prakticky až do znárodnění v roce 1945. Na pozemcích u dráhy si také brzy založil prodej stavebnin, cementárnu, cihelnu a pilu Vojtěch Kerhart, což byl za první republiky největší průmyslový podnik ve městě, zaměstnávající stovku dělníků. Část pozemků v sousedství získali také bratři Gerhardtové, sklářští podnikatelé z Posázaví, aby tu založili sklárnu. Nepodařilo se jim z mnoha důvodů podnik naplno rozjet, až když sklárnu v roce 1908 koupil pražský podnikatel Inwald, začala se rentovat. Za první republiky se rozrostla v úspěšný exportní podnik, který v té tradici pokračuje do dnešních časů.

Ve výřezu obrazu Karla Smrkovského (nahore) jsou za kašnou a za dřevěnou boudou masné krámy (konec 18. století), dolní fotografie zachycuje masné krámy vedle radnice krátce před demolicí.

ROZHOVOR

Gábi má ilustraci v knize autorky Harryho Pottera

Ano, přesně tak, v knize slavné britské spisovatelky J. K. Rowlingové. Ta si přála, aby její nejnovější pohádku *Ikabog* ve všech zemích ilustrovaly samy děti. Na základě toho nakladatelství Albatros vloni vyhlásilo ilustrátorskou soutěž a porota pak ze všech došlých obrázků vybrala 34 nejlepších, které se staly součástí české verze uvedené knížky, jež vyšla koncem minulého roku. Jednu z vítězných ilustrací vytvořila sedmiletá žákyně ZŠ T. G. Masaryka Gabriela Dušková. Více se dozvíte z našeho rozhovoru, přičemž stručně odpoví malé výtvarnice doplnila její maminka Šárka.

Text: Monika Langrová
Foto: archiv rodiny Duškových

Gábi, představíš se nám?

G.: Je mi sedm let, chodím do druhé třídy na Základní školu T. G. Masaryka v Poděbradech. Ráda kreslím, maluji a sportuji.

Š.: Gábi si od malička přeje být malíčkou. Ráda lyžuje, chodí na běžky, jezdí na kole a na bruslích. Pořád něco maluje nebo tvoří, lepší, stříhá, šije, má ráda zvířátka.

Jak se k tobě informace o ilustrátorské soutěži dostala a proč ses rozhodla jí zúčastnit?

G.: O soutěži jsem se dozvěděla od mamky a zúčastnila jsem se proto, že mě baví kreslit.

Š.: Nakladatelství Albatros mi poslalo e-mail s informací o soutěži, řekla jsem o ní Gábince a jejímu staršímu bratrovi. Oba se chtěli zúčastnit a nakreslit nějaké obrázky.

Nejprve asi bylo třeba novou knihu J. K. Rowlingové přečíst? Líbila se ti? Kdo nebo co je Ikabog?

G.: Kniha se mi moc líbila. *Ikabog* je přišera, která žije v bažině. Š.: Nakladatelství Albatros zveřejňovalo na svých webových stránkách postupně jednotlivé kapitoly z knihy. My jsme si je tiskli a četli a samozřejmě netrpělivě čekali, až se objeví další. Na konci každé z kapitol byl seznam námětů na obrázky, které mohly děti nakreslit, aby tak vhodně knížku doplnily. *Ikaboga* nikdy nikdo neviděl, ale všichni si myslí a jsou udržování

v tom, že jde o strašlivou příšeru, která ubližuje lidem. Je kolem něho hodně fám a pověr, ale pravda je nakonec úplně jiná. Ale to si musí čtenáři zjistit sami, to jim nebude prozrazovat...

Nyní k samotné ilustraci. Jak tě napadla a co znázorňuje? Pomáhal ti s ní někdo?

G.: Nakreslila jsem pytel s dopisy. Vybrala jsem si to z námětů, které redakce zveřejnila pod kapitolou z knihy. Pomáhala mi s tím babička. Š.: Námětů byla spousta, řada z nich byla velmi složitá. Gábi nakreslila víc soutěžních obrázků, u některých jí poradila babička, například s výběrem vhodné techniky, a právě jeden z nich nakonec vyhrál. Obrázek znázorňuje situaci, kdy se většina pytlů s poštou cestou do cíle ztratila, respektive byla zlikvidována. Jeden pytel s dopisy se však nakonec dostal ke svým adresátům, pomohl obyvatelům části království poznat pravdu o tom, co se skutečně děje. Jejich příbuzní z jiných částí království jim tam popisovali, jak strádají, a to jim otevřelo oči.

Můžeš popsat radost, jakou jsi měla, když ses dozvěděla, že

tvoji koláž porota do knížky vybrala?

G.: Byla jsem nadšená, že můj obrázek bude v knize od slavné spisovatelky.

Š.: Radost byla obrovská a těšení na dárky za výhru v soutěži nebralo konce. Nakonec dorazil balík plný krásných knížek těsně před Vánocemi, takže jsme měli o svátcích co číst a prohlížet.

Líbilo by se ti být jednou ilustrátorkou dětských knih?

G.: Ano, chtěla bych být ilustrátorkou.

Ikabog je původní pohádka, kterou J. K. Rowlingová napsala před více než deseti lety a četla ji před spaním svým dvěma menším dětem. Přestože se jí samotný příběh moc líbil, časem se smířila s tím, že jej budou znát jen její děti. K vydání oblíbeného rodinného příběhu se rozhodla, aby pobavila děti, rodiče a opatrovníky uvězněné doma během pandemie covid-19.

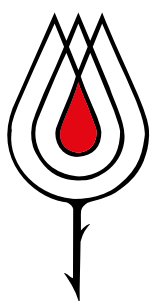
KULTURA

Poděbradské dny poezie přeloženy na červen

Již podruhé nevyšly plány organizátorům jediného česko-slovenského festivalu kvůli koronavirové epidemie.

Text: Monika Langrová

V pořadí 58. ročník Poděbradských dnů poezie se loni v dubnu neuskutečnil a nebude tomu tak ani během letošního jara. Milovníci přednesu poezie a prózy to nevzdávají a mají náhradní termín. „Vzhledem k vývoji pandemické situace a po konzultacích se slovenskou stranou, přesouváme festival na termín 24. až 27. června 2021. Samozřejmě, může se stát, že veškerá práce přijde opět vniveč. Držme si palce, ať tomu tak není!“ uvádí k tomu hlavní organizátorka

PDP ČERVEN 2021

a předsedkyně pořadajícího spolku Slovo a hlas Marta Hrachovinová. Na osmapadesátém ročníku Poděbradských dnů poezie nejvyšší ocenění v přednesu poezie a prózy – Křišťálovou růží – obdrží herečka Eliška Balzerová a herci Alois Švehlík a Milan Lasička. Ti, jak je zvykem, po slavnostním večeru zasadí své živé růže do zámeckého rozária. Festival odstartuje koncert písničkáře Karla Plíhala, po další dny budou součástí programu neomyslitelné „Vízitky“ herečkových škol a soutěže – fóra přednesu poezie a prózy ve dvou kategoriích.

Divadelní festival FEMAD mění své vedení

Letošní rok je plný jubileí. Jedno takové čeká i Festival mladého amatérského divadla neboli FEMAD, který letos oslaví 50 let od svého založení. S přípravami jubilejního ročníku se také pojí jedna poměrně velká změna, a to přímo ve vedení festivalu. Otěže po dosavadním řediteli Jakobovi Charvátovi přebírá Jana Langr, kterou vyzpovídal pro webové stránky *Divadelník.cz* Tomáš Čivrný. Rozhovor ve zkrácené podobě přinášíme v dnešním vydání.

Jano, prozrad nám, proč došlo ke změně na ředitelském postu? Jakub Charvát, bývalý ředitel, si s touto myšlenkou pohrával už delší dobu. Přece jen je nejen pracovně hodně vytížený a nemohl a nemůže se věnovat festivalu tak, jak je potřeba. Oslovil

mě již vloni, abych o tom alespoň zatím přemýšlela. Takže, když mi začátkem tohoto roku zavola, zda jsem na post ředitelky FEMADu připravená, odpověď byla ano.

Nebylo by lepší počkat se změnami až na 51. ročník? Organizovat jubilejní ročník je přece jen o něco větší závazek. Rozhodně pro mě bude 50. ročník velkou zkouškou, ale uklidňuje mě, že pak už to bude jen lehká a klidnější. Ale nemyslím si, že by něčemu

pomohlo počkat na 51. ročník. Je to i takové hezky symbolické číslo – 50 v numerologii znamená nápaditost, flexibilitu, člověka, který se řídí heslem, že nic není nemožné, vše jde nějak zařídit. Což naprosto splňují všichni, kteří se akčně podílejí na organizaci FEMADu.

Je FEMAD stále festivalem mladého amatérského divadla? Co si pod tím vůbec představíš? „Mladí vpřed“ – to bylo kouzelné zařadko minulého režimu, a tak

zakladatelé použili toto slovo, aby byla koncepce festivalu odsouhlasena nadřízenými orgány a aby před nimi bylo náležitě odůvodněno, že se to dělá pro mladé, jejich vzdělání a růst. Pak se s názvem v průběhu let různě operovalo. Pro mě to znamená, že FEMAD je atraktivní místo pro mladé divadelníky, kteří se zde mohou potkávat nejen s moudrostí zkušených amatérů i profesionálů, ale i se svými vrstevníky a společně formovat směřování mladého amatérského divadelního světa.

Vraťte se k bývalému řediteli Jakobovi Charvátovi. Na post nastoupil v roce 2011 – kam se pod jeho vedením za deset let festival posunul? V jakém stavu ho vlastně přebíráš, případně na co budeš navazovat?

Pokračování na str. 8

Místo do Divadla Na Kovárně na internet: pusťte si Poetickou Váňici

V první jamí den zveřejnilo poděbradské Divadlo U Váňů na svém nově zřízeném YouTube kanálu pořad *Poetická Váňice 2020/21*. Jde o hodinové pásmo uměleckého přednesu poezie a prózy, v němž vystupují recitátoři z Poděbrad nebo jejich okolí a přizvaní hosté. O okolnostech vzniku se pobavili hlavní organizátor, člen divadla Josef Káninský (J. K.) a dramaturgyně i režisérka Kateřina Urbánková (K. U.).

Text: Václav Peřina
Foto: Matěj Majerčín

J. K.: Když bylo skoro stoprocentní, že letos v zimě se *Váňice* naživo neuskuteční, přišla jsi s tím, že ji natočíme jako video bez diváků. Co tě to popadlo? **K. U.:** Měli jsme vybrané interprety s krásnými texty a bylo by škoda, kdyby se bývaly k divákům nedostaly. Ale ty mi řekni – jsou „Cimmani od Váňů“ rádi, že mohou přispět do poděbradské

POETICKÁ VÁŇICE

kultury podporou projektu jiného žánru, než jaký sami provozují?

J. K.: Snad mohu mluvit za všechny, protože na výroční schůzi jsme uspořádání večera uměleckého přednesu jednomyslně odsouhlasili. Značnou část peněz vydělaných hraním cimmanovských her dáváme do projektů nebo na charitu na Poděbradsku. Pravda je, že tohle byla pro nás všechny nová forma práce, i pro tebe. **Bavilo tě to?**

K. U.: Jsem nadšená odvahou a nasazením interpretů i technického týmu Honzy Sobotky. Zнала

jsem ho z divadelních projektů dramatické výchovy při Gymnáziu Jiřího z Poděbrad a věděla jsem, že si na něco takového společně můžeme troufnout. Co sis z natáčení *Váňice* odnesl ty? **J. K.:** Jako účinkující poznání, že jsem na tomto poli opravdu amatérem. Varuju každého, kdo se na něco takového dá, před okamžikem, kdy se pak

uvidí na monitoru. No ale, kdo se bojí... A tak bych jako organizátor rád vyzdvihl kvalitu ostatních interpretů. Výkony všech stojí určitě za vidění, vlastně mě svou kvalitou ohromili. Teď mě napadá – proč to letos bylo o vášni?

K. U.: Už při minulém ročníku *Poetické Váňice* se objevil nápad

představit dílo Františka Gellnera, českého básníka plného vášně. Proto jsme věnovali vášni celý letošní ročník. Natočili jsme ho paradoxně bez Gellnera. Rozhodli jsme se, že jemu věnujeme speciální představení. To už bychom ale rádi pro živé publikum. Jakým divákům si myslíš, že se *Váňice* bude líbit?

J. K.: Všem, co jsou v době koronaviru hladoví po kultuře. Pak asi místním a každému, kdo zná, třeba jen od vidění, některého z vystupujících. Všem vášnivým bez ohledu na bydliště. A snad si mohou dovolit tvrdit, že i náhodným divákům, když se otevrou možnosti, že umělecký přednes může být, jak se přeneseně říká, sexy. Zapomněl jsem na někoho?

K. U.: Až na malé děti si mohou všichni přijít na své. Interprety jsou krásné, interpreti charismatičtí, díla vtipná, nepostrádající hloubku.

V *Poetické Váňice* vystupují: Dominika Grešová (Poděbrady), Thea Sedmidubská (Polabec) – na snímku, Anna Faldusová, Marie Sommerová (obě Lysá nad Labem),

Anna Veselá (Město Albrechtice), Alexander Koukol (Křinec), Ondřej Dovalil (Přerov nad Labem), Jakub Charvát (Praha) – na snímku, Josef Káninský (Choťanky).

KULTURA

Na počátku Jakub připlul na mladé vlně, víc otevřel festival sociálním sítím a dal volnou ruku členům spolku, kteří se mohli neomezeně realizovat na svých postech, a i když se objevovaly organizační problémy, věřím, že navenek pronikaly jen v omezené míře. Na této vlně mladého proudu bych se chtěla také svést a z FEMADu vytvořit místo, kde se budou nejen mladí divadelníci inspirovat, kde budou konfrontovat své názory se zkušenými lidmi z oboru, kterých si velmi vážím. Festival přebírám ve stavu, kdy nám bije srdce velmi silně, jen máme trochu pohmožděné končetiny, které však rehabilitace a péče rychle spraví.

Které byly první kroky, které jsi v pozici ředitelky festivalu podnikla? Co je podle tebe v řízení festivalu jako je FEMAD nejdůležitější? Pro tebe to není první „festivalová organizace“ – prozrad, co už máš za sebou.

Svolala jsem organizační štáb a společně jsme se pobavili o tom, jak by měl vypadat 50. ročník. Přednesla jsem některé své návrhy, jak festival přizpůsobit současné

Pokračování rozhovoru s Janou Langr ze strany 6

době a přiblížit ho mladým semináristům. Znamená to poslouchat hodně názorů od hodně lidí a skloubit je nějak dohromady, aby všichni byli spokojeni, a přitom to odráželo i moje nápady. Na gymplu jsem pořádala různé festivaly, většinou proběhl jen první ročník. Největší organizační výzvou se samozřejmě stalo Poděbradské swingování, které organizují sedm let a letos by se měl uskutečnit jeho jubilejní 10. ročník.

Jaké je datum konání letošního ročníku festivalu? Počítáte i s variantou, že nebude moct proběhnout, nebo bude plný omezení?

Festival proběhne 16.–19. září. Máme plán A a plán B. Plán A znamená festival v plné parádě, jak ho známe a máme rádi, se speciální příměsí toho, že se jedná o jubilejní ročník. Plán B znamená bohužel jen online přenos, kterému pracovně říkáme 49,5. ročník. Jednalo by se o večer, který by připomněl zakladatele festivalu a jeho blízké přátelé. Jsme připraveni na oba plány a uvidíme, který se nakonec vzhledem

k momentální situaci ve světě zrealizuje.

Kromě festivalu slaví v letošním roce jubileum i Divadelní spolek Jiří, který ho pořádá (za přispění města Poděbrady a Městského kulturního centra Poděbrady a za podpory Ministerstva kultury ČR a Středočeského kraje), a to 160 let svého nepřetržitého trvání. Budou obě výročí nějak propojena?

Letošní výstava, kterou ve čtvrté vždy festival začíná, bude právě věnována jubileu DS Jiří. Pracují na ní členové spolku, kteří aktivně pořádají i FEMAD. Spolek je rozhodně stavebním základem celého festivalu, na který se kupí další vrstvy, ale bez tohoto pevného základu by festival vůbec nemohl fungovat. Návštěvníci se budou moct dozvědět zajímavosti z dlouhodobé historie spolku a nahlédnout do fotografického archivu.

Celý rozhovor na:

DIVADELNÍK
Kukátko do světa amatérského divadla

budově naší sokolovny sokolů? Nebo jaké heslo je na sokolském prapuru? Všichni závodníci si po zaslání hesla z tajenky mohli najít na sokolské zahradě svou zaslouženou odměnu.

PS: Na prapuru je heslo TUŽME SE! Na sokolovně jsou 3 sokoly z čela a 3 ze zahrady, tedy celkem 6 sokolů.

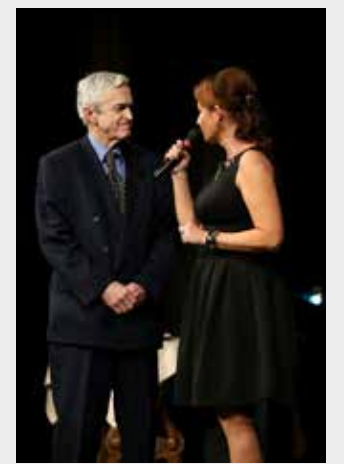

dlouhé 5, 5 kilometru bylo čtrnáct, některé úseky byly měřené, například sprint, dřepy, vybíhání schodů. Po celou dobu závodu se závodníky komunikovala virtuální průvodkyně MIRI. Ta sbírala i časy, fotky a pomáhala, pokud si někdo nevěděl rady. Úkoly byly rázu sportovního se sokolskou tematikou, několik z nich se týkalo historie Poděbrad. Jestlipak víte, kolik je na

Za Jiřím Stegbauerem

Dne 1. března 2021 zemřel po dlouhé a těžké nemoci ve věku 72 let Jiří Stegbauer, publicista, básník a vydavatel. Pocházel z Poděbrad, kde prožil na zážitky bohaté dětství a dospívání. V roce 1958 „Jura“ spoluzakládal chlapecký oddíl Modré šípky, který pro svou činnost čerpal podněty z Jaroslava Foglara. S ním navázal v roce 1963 kontakt a spolupracoval až do jeho smrti. Byl zakládajícím členem Klubu přátel Jaroslava Foglara, spoluautorem výstavy Po stopách Rychlých šípů v Muzeu hlavního města Prahy, založil Nadační fond Jaroslava Foglara. Snažil se, aby tomuto spisovateli a významné osobnosti českého skautingu bylo uděleno státní vyznamenání, což se podařilo až k 110. výročí jeho narození, kdy obdržel in memoriam medaili za zásluhy I. stupně. Jako publicista působil v redakci časopisů (Obrana lidu, Květy). V roce 1991 založil Nakladatelství Ostrov, které se zaměřilo na literaturu pro děti a mládež, literaturu faktu a v posledních letech na regionální publikace. I když dlouhá desetiletí v Poděbradech nežil, vždy se k nim hlásil a intenzivně se zajímal o tamní kulturní a společenské dění. V roce 2017 byl oceněn čestným občanstvím a o rok později městem Poděbrady vydanou medailí k 100. výročí vzniku Československé republiky. Úspěšná řada publikací „Poděbrady, město mého srdce“, vydaná postupně ve třech knihách, měla pokračovat další připravovanou čtvrtou knihou. Tu již vydat nestihl.

Petr Vácha

Na snímku Jiří Stegbauer s moderátorkou Jolanou Vodánovou při udílení čestného občanství města Poděbrady během Dne Poděbrad v roce 2017.

Foto: Archiv MKC Poděbrady

Odešel poslední poděbradský tamburaš

Dne 16. března nás ve věku 82 let navždy opustil František Kříž, hudebník a milovník historie. Vyučil se dekoračním malířem a malířem pokojů, byl vychovatel a dílenský učitel, posléze až do důchodu pracoval ve stavebnictví. František Kříž mapoval historii Poděbrad, uspořádal mnoho kronik, fotoalb, pořádal přednášky, psal články do novin. Jako dítě se naučil hrát na klarinet, ten ho provázel po celou vojnu. Velkou éru zažil s country kapelou Podlabáckej Pacifik, s níž pravidelně vystupoval i v cizině – na chorvatském ostrově Krk. S neuvěřitelným entuziazmem zrestauroval staré tamburašské drnkací nástroje a obnovil tamburašskou tradici ve městě. Poděbradští tamburaši zpestřili mnoho kulturních a společenských akcí. V hudební anketě Nymburský Otík získal v roce 2014 ocenění Síň slávy. V roce 2019 František Kříž obdržel Čestnou medaili města Poděbrady.

„František Kříž byl známý poděbradský rodák s nesmírně otevřeným srdcem a člověk velmi obětavý. Společně s Františkem jsme spolupracovali na mnoho různých výstavách či kulturních akcích. Před rokem jsme společně zahajovali výstavu v Turistickém informačním centru na Jiřího náměstí, kde František představil svou sbírku fotografií z tradičního motocyklového srazu, který se uskutečňuje vždy na jaře jako zahájení motorkářské sezóny. Část fotografií byla na výstavě věnována také Františkově country kapele Podlabáckej Pacifik či Poděbradští Tamburaši. Jeho památku si můžeme připomínat na autobusové zastávce číslo sedm u hlavního nádraží. Čas nikdy neběží tak rychle, aby se dalo zapomenout...“

Pavlaína Hlaváčová

Připravila Monika Langrová

František Kříž - Autobusová zastávka č. 7

Foto: Archiv TIC Poděbrady

Koncert ZUŠ O. Vondrovic bude, ale v dubnu!

Text: Hana Janiššová

Omlouváme se všem, kteří se nepodívali na webové stránky www.zus-podebrady.cz a chystali se 22. března sledovat koncert ZUŠ na facebook.com/divadlo-podebrady. Zpřísněná epidemiologická opatření nedovolila koncert natočit, což všechny mrzelo, ale

zdraví je přednější. V dubnu budou proto online koncerty dva a připravujeme i další akce ze všech oborů, které mohou být online i kontaktní, to podle situace. Jsme také v programu ZUŠ OPEN, jehož aktivity můžete sledovat na www.menart.cz. Spolupráce na akcích Hudební mládeže ČR, zařazení do doprovodného programu filmového festivalu Soundtrack, spolupráce s Rotary klubem v Poděbradech a na

dalších akcích, včetně přijímacích talentových zkoušek pro rok 2021/2022, se můžete dozvědět na našich webových stránkách www.zus-podebrady.cz.
Termíny dubnových online akcí budou na webu od 1. 4.!

Přesto, prosím, sledujte vždy aktualizaci konkrétního termínu předem. Přejeme všem hodně pozitivní energie.

Výdejní okénko městské knihovny

Otevřeno je v pondělí a ve čtvrtek v časech 13–17 hodin a v úterý a pátek 9–13 hodin.

Objednávky lze učinit emailem na adrese objednavkyknihovna@seznam.cz nebo prostřednictvím webového katalogu – moje konto – odložen z poličky. Knihy si také lze objednat přímo ve výdejním okénku, do dalšího provozního dne budou připraveny.

Pobočka Žižkov má výdejní okénko otevřeno v pondělí a ve čtvrtek v časech 9–12 a 13–17 hodin a v úterý a pátek 9–12 a 13–15 hodin.

Pobočka Přední Lhota má výdejní okénko otevřeno každý čtvrtek v 15–18 hodin.

(mk)

Výstava KOMenský v KOMixu

1. 4. – 30. 5. 2021

Autorská dvojice Klára Smolíková a Lukáš Fibrich

Městská knihovna Poděbrady vstupní hala knihovny / Atrium

SPORT

Bezkontaktní závod Corona Cup

Text: Monika Sobotková
Foto: Oddíl aerobiku T.J. Sokol Poděbrady

První jarní den se uskutečnil závod, který uspořádal oddíl aerobiku T.J. Sokol Poděbrady. Jeho cílem bylo zpestření online tréninků pro závodní týmy a také pro děti a rodiče z aerobikové přípravy. K našemu potěšení byl o závod zájem, na startovní listinu se zapsalo 46 dětí! Na trasu se vydaly se svými rodiči v intervalech po 10 minutách, aby vše proběhlo v souladu s hygienickými pravidly. Počasí vyšlo nádherně, děti i rodiče se pobavili a užili si hezké sobotní odpoledne. Stanoviště na trase

Chodecké závody: 16. května 2021

Vrcholná chodecká akce evropské úrovně – Mistrovství Evropy v chůzi družstev – se vrací po čtyřech letech do České republiky, a to přímo do našeho lázeňského města. Jeho součástí bude tradiční mítink – Poděbrady Walking – s bezmála stoletou tradicí. Účast fanoušků bude záležet na aktuální pandemické situaci.

(red)

Nulová zimní tenisová příprava

Od roku 2006 je na Žižkově v provozu Sport centrum Linhart s tenisovými kurty, hřišti na beachvolejbal a beachtenis, bowlingovými dráhami a hřištěm na pétanque. Jak prožívá současnou dobu bývalý ligový tenista a nyní hlavní trenér sportcentra Marek Linhart?

Foto: Archiv M. Linharta

„Už rok děti nemůžou pořádně sportovat, provoz areálu musím v posledním roce dotovat ze svého, protože na převážnou většinu různých rádob podpůrných programů se nedosáhne a provoz areálu stojí dost peněz, i když je zavřený (například energie na přetlakovou halu, aby vůbec stála). V menších klubech a městech, kde chodí děti trénovat převážně jednou nebo dvakrát týdně a nehrají tudíž závodně, se ani nedá

mluvit o nějakém individuálním kondičním plánu. Nejen kvůli momentálnímu počasí, ale hlavně proto, že děti, které nehrají alespoň poloprofesionálně, se samy bez trenérského dohledu a bez ostatních dětí v tréninkové skupince ke sportování nepřinutí. To může v omezené míře fungovat v některých velkých klubech a ve střediscích vrcholového sportu, ale také to nemůže plnohodnotně

nahradiť běžný tréninkový proces kombinovaný s turnaji. Přitom právě při tenisu, kde se na relativně velkém prostoru pohybují dva až čtyři lidé, mi nepřijde, že by se nějak významně mohlo zvyšovat možné riziko rozšíření infekce ve srovnání s obchodními centry či například fabrikami. Nezbyvá než věřit, že se vše brzy vrátí do normálu,“ odpověděl na otázku Novin pro Poděbrady Marek Linhart. (mol)

Správné odpovědi ze strany 4

Náměstí T. G. Masaryka v Poděbradech je druhým největším náměstím v ČR, má rozměry přibližně 520 x 125 m a zabírá tedy plochu 6,5 ha.

Vitraz se nachází v kostele Nanebevzetí Panny Marie zvaném Havříský kostelík na levém břehu Labe. Jejím autorem je malíř Adolf Liebscher.